

УДК 330.332

О. М. Ткаченко,
к. е. н., доцент, доцент кафедри економіки і права,
Національний університет харчових технологій, м. Київ

ОЦІНКА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ УКРАЇНИ КРІЗЬ ПРИЗМУ МІЖНАРОДНИХ РЕЙТИНГІВ

О. Tkachenko,
Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
of the Department of Economic and Law, National university of food technologies

ESTIMATION OF INVESTMENT ATTRACTIVENESS OF UKRAINE THROUGH THE PRISM OF INTERNATIONAL RATINGS

У статті аналізується динаміка залучення інвестицій за рахунок коштів іноземних інвесторів в економіку країни за результатами 2017 р. Досліджуються найбільші міжнародні рейтингові агентства, що оцінюють інвестиційний потенціал та привабливість економік світу. Показано позиції України у міжнародних рейтингах світових організацій та інститутів за останнє десятиріччя, окремо робиться акцент на інвестиційній привабливості України. Особливий акцент зроблено на таких міжнародних рейтингах: *International Business Compass, Investment Climate Survey, The Global Competitiveness Index*, а також дослідженнях рейтингових агентств *European Business Association, Institutional Investor, Euromoney, Moody's Investors Service, UNCTAD, Heritage Foundation, Business Environment Risk Intelligence*. Визначається взаємозалежність між рейтинговою оцінкою та інвестиційною привабливістю країни. Зроблено висновки щодо інвестиційного потенціалу країни.

The article analyzes the dynamics of attracting investments at the expense of foreign investors' funds in the country's economy by 2017 results. The largest international rating agencies assessing the investment potential and attractiveness of the world's economies are analyzed. The position of Ukraine in the international ratings of world organizations and institutes for the last decade is shown, the emphasis is placed on the investment attractiveness of Ukraine. Particular emphasis has been placed on such international ratings as the *International Business Compass, the Investment Climate Survey, the Global Competitiveness Index*, and the study of rating agencies of the *European Business Association, Institutional Investor, Euromoney, Moody's Investors Service, UNCTAD, Heritage Foundation, Business Environment Risk Intelligence*. The interdependence between rating assessment and investment attractiveness of the country is determined. Conclusions regarding the investment potential of the country are made.

Ключові слова: інвестиції, міжнародні інвестиції, інвестиційна привабливість, міжнародні рейтинги, рейтингові агентства, позиції в рейтингах.

Key words: investments, international investments, investment attractiveness, international ratings, rating agencies, positions in ratings.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Інвестиції відіграють велику роль у забезпеченні ефективності функціонування регіону та країни в цілому. Вони є основним механізмом, що забезпечує зростання ВВП країни та оптимізує використання внутрішніх ресурсів, визначає структурні зміни у внутрішній та зовнішній політиках, дозволяє формувати динаміку та спрямованість розвитку національної економіки. Ефек-

тивна інвестиційна діяльність держави надає можливості розвитку перспективних галузей та регіонів економіки, структурної перебудови та завоювання міжнародних ринків.

Забезпечення позитивного інвестиційного клімату є стратегічним завданням українського уряду.

Проте обсяги залучення інвестицій прямо залежать від ефективної політики керівництва і підприємства, і

держави щодо стимулювання інвестиційної діяльності та формування й підтримання належного рівня інвестиційної привабливості. Причому доцільно досліджувати рівень інвестиційної привабливості як самого об'єкту інвестування, так і його країни-резидента.

Одним з ключових факторів у прийнятті рішення щодо здійснення іноземних інвестицій потенційними інвесторами є оцінка інвестиційної привабливості всієї України. Як правило, при оцінці інвестиційної привабливості аналізуються національні фактори, що її визначають і характеризуються показниками економічного, соціального, правового та політичного середовищ країни.

Однак, найбільш вагомим чинником, на наш погляд, що формує саме позитивне інвестиційне рішення потенційного інвестора, є не рівень економічного зростання країни чи обсяг ВВП, а рівень захисту прав іноземних інвесторів та можливості примноження та повернення інвестованого капіталу з очікуваним приростом.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Позиції України в міжнародних рейтингах досліджувало чимало вчених та науковців, до яких можемо віднести: Паламарчук О., Максименко А., Шевченко О., Дергачова В., Шевчук В. та ін. З огляду на глобалізацію світових економік та стратегічний курс розвитку України, аналіз позицій України в міжнародних рейтингах повинен мати постійний характер, оскільки рейтингові місця країни серед інших країн характеризують розвиток країни, є індикаторами її розвитку.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Метою дослідження є аналіз позиціонування України в найбільш відомих міжнародних рейтингах економічного розвитку країн та статистичний аналіз інвестиційної активності держави для проведення комплексної оцінки інвестиційної привабливості України протягом останніх років.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Все більшу актуальність сьогодні, за браком вільних фінансових ресурсів вітчизняних підприємств, отримують інвестиції, а на тлі фінансової нестабільності в країні — іноземні інвестиції. Саме іноземний капітал став катализатором інвестиційної активності у більшості розвинутих європейських країн в періоди розвитку та структурної перебудови економіки.

Залучення інвестицій в будь-яку економіку є мінливим та непостійним явищем, що залежить від ряду факторів як позитивного, так і негативного характеру. До факторів, що визначають динаміку залучення іноземних інвестицій в країні, зазвичай економісти відносять:

- внутрішня політична стабільність;
- характер та темпи здійснення ринкових реформ;
- стабільність економічного законодавства;

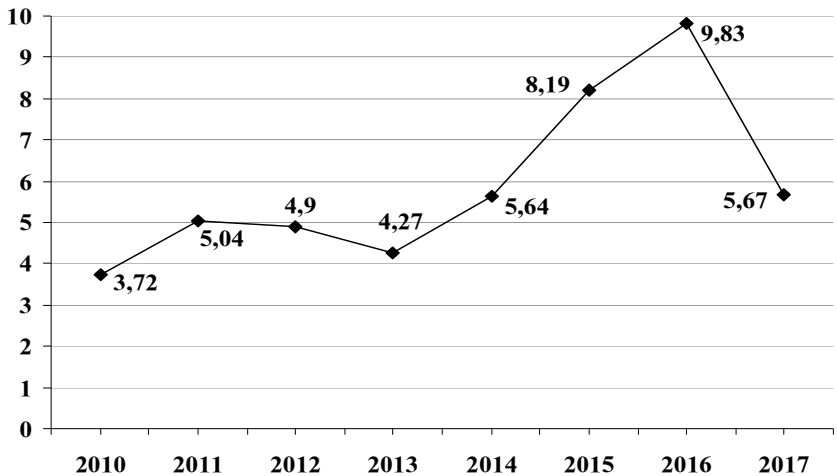

Рис. 1. Освоєно (використано) інвестицій в Україні за рахунок коштів іноземних інвесторів, млрд грн¹

Примітка: ¹ Наведено дані без урахування тимчасово окупованої території АРК і м. Севастополя, за 2014—2017 роки також без частини зони проведення АТО.

Джерело: побудовано автором за даними [2].

— гарантії недоторканості приватної власності та закордонних вкладень;

— сприятливі зовнішньоекономічні умови [1, с. 452].

Досліджуючи інвестиційну привабливість національної економіки до чинників, що формують позитивний інвестиційний клімат України як потенційного реципієнта, ми віднесли:

— сприятливе географічне розташування країни;

— м'які кліматичні умови для ведення сільського господарства;

— висококваліфіковані працівники та менеджери, що зацікавлені в ефективності та розвитку національної економіки;

— природно-ресурсний потенціал.

Разом з тим існує значна кількість факторів, що мають негативний вплив на вибір об'єкта інвестування, не в користь нашої країни та формують негативний імідж країни на міжнародному рівні. На нашу думку, основними такими факторами є:

— нестабільність політичної, економічної та правової систем;

— значний рівень корупції в місцевих і центральних органах влади;

— недотримання законів та інших нормативних актів всіма сферами суспільства;

— непередбачуваність економічних ситуацій в майбутньому;

— збройний конфлікт на частині території країни;

— нестабільність національної валюти.

Відповідно до статистичних даних Держкомстату, у 2017 р. підприємствами та організаціями за рахунок усіх джерел фінансування освоєно 412,8 млрд грн капітальних інвестицій, що на 14,9% більше від обсягу капітальних інвестицій за 2016 р. Водночас необхідно звернути увагу на скорочення обсягів використаних інвестицій коштом іноземних інвесторів. Якщо в 2016 р. цей показник сягав 9,83 млрд грн, то в 2017 р. його значення досягло лише 5,67 млрд грн (рис. 1) [2].

Паралельно зі скороченням обсягів залучення іноземних інвестицій в 2017 р. скоротилася і частка інозем-

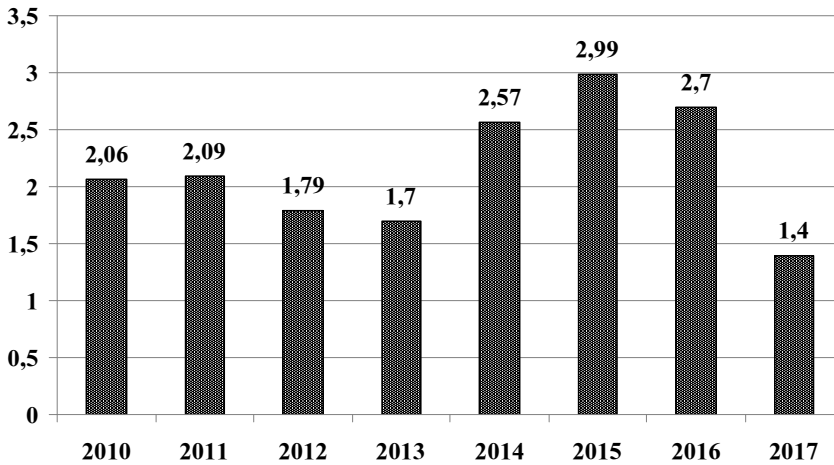

Рис. 2. Частка освоєних інвестицій за рахунок коштів іноземних інвесторів у загальному обсязі залучених інвестицій, %

Джерело: побудовано автором за даними [2].

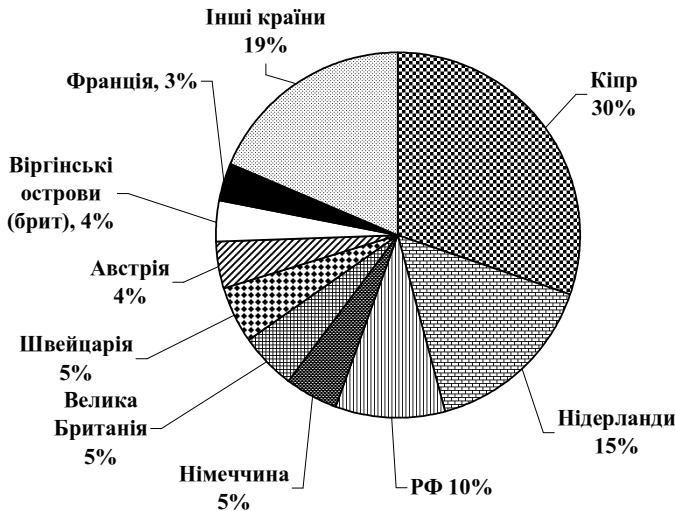

Рис. 3. Структура прямих інвестицій в економіку України в 2017 р. за країнами походження, %

Джерело: побудовано автором за даними [2].

них інвестицій в загальному обсязі залучення інвестованих коштів з 2,7% до 1,4% (рис. 2) [2].

Скорочення обсягів іноземного інвестування в 2017 році спостерігалось не лише в Україні, а і в інших

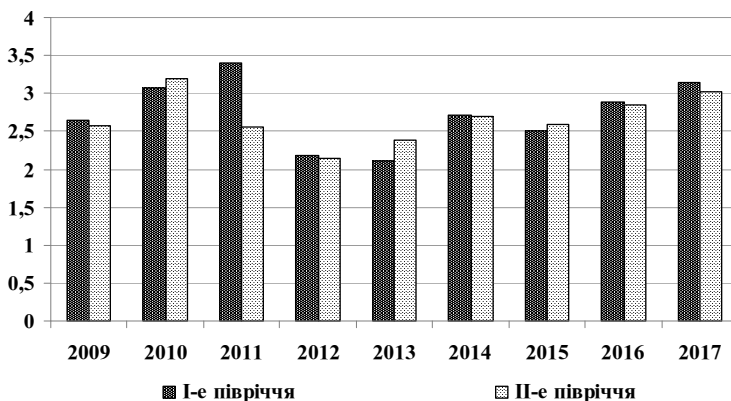

Рис. 4. Індекс інвестиційної привабливості України в рейтингу European Business Association

Джерело: побудовано автором за даними [4].

країнах світу. Як повідомляється у доповіді Конференції ООН з торгівлі та розвитку (UNCTAD), обсяги прямих іноземних інвестицій за результатами 2017 року знизилися на 16% і становили \$1,5 трлн у порівнянні з \$1,8 трлн роком раніше. Скорочення прямих іноземних інвестицій спостерігається на світовому ринку вже другий рік поспіль. Причинами такої ситуації фахівці відзначають зниження активності іноземців у сфері придбання компаній у США та Великобританії.[3]

На нашу думку, вивчаючи питання залучення іноземних інвестицій на макrorівні потрібно розглянути структуру інвестованих коштів за країнами походження. Це характеризує рівень підтримки нашої країни міжнародними партнерами (рис. 3).

Отже, у 2017 р. 30% усіх інвестиційних вкладень припало на інвесторів з реєстрацією на Кіпрі, 14,95% — в Нідерландах, 9,85% — у Великобританії.

Вкладення коштів для будь-якого інвестора є досить ризиковою діяльністю. З метою зменшення інвестиційного ризику інвестори всебічно вивчають потенційні об'єкти для інвестування, в т.ч. і з погляду макроекономічних показників регіону та держави в цілому. В цьому контексті актуальним, на нашу думку, виступають оцінки, що робляться незалежними зовнішніми експертами, і які відбиваються в міжнародних економічних рейтингах.

Існує близько сорока найбільш репрезентативних глобальних індексів, що надають об'єктивну оцінку розвитку економік тих чи інших країн. Однак досить часто позиція України в цих рейтингах має не досить привабливу оцінку. Ця обставина дає підстави деяким фахівцям стверджувати про необ'єктивність, заангажованість та несвоєчасність таких оцінок.

На нашу думку, глобальні міжнародні рейтинги потрібно сприймати лише як додаткові інструменти в прийнятті будь-яких спекулятивних рішень, особливо інвестиційних, на користь того чи іншого реципієнта.

Нами були виділені такі фактори на користь існування та використання результатів дослідження міжнародних економічних рейтингів:

1. Застосування єдиної методики до різних країн дає змогу нівелювати потенційні розбіжності, що виникають на національному рівні.
2. Рейтинги, побудовані на експертній оцінці, дозволяють аналізувати не лише "сухі" статистичні показники, але й реальну ситуацію в країні.
3. Дослідження, що здійснюється зовнішніми експертами завжди буде більш об'єктивна ніж оцінка, зроблена резидентами цієї країни.
4. Світові рейтинги дають можливість країнам порівняти свої позиції з позиціями країн-конкурентів або країн-сусідів.

Серед світових найбільш відомих та впливових рейтингів економічного розвитку, в тому числі інвестиційної привабливості, є рейтинги International Business Compass, Investment Climate

Survey, The Global Competitiveness Index, а також дослідження рейтингових агентств Institutional Investor, Euromoney, Moody's Investors Service, UNCTAD, Heritage Foundation, Business Environment Risk Intelligence (BERI) та ін.

В Україні питання інвестиційної привабливості досліджує European Business Association (EBA), що була заснована в 1999 р. за підтримки Європейської Комісії в Україні. Індекс інвестиційної привабливості EBA визначається на підставі експертних оцінок перших осіб компаній-членів Асоціації та розраховується декілька разів на рік. На рисунку 4 представлено значення Індексу за півріччями в період з 2009 р. по 2017 р. (рис. 4).

За розрахунками EBA, Індекс інвестиційної привабливості України в 2017 р. помітно зріс і становив 3,15 балів в першому півріччі та 3,03 балів в другому півріччі за 5-бальною шкалою. Минулого 2016 року індекс становив: 2,88 та 2,85 бали — у червні та грудні відповідно. Останній раз позначка індексу перетинала рубіж у 3 бали лише наприкінці 2011 року. [4] Отже, за результатами 2017 р. можна стверджувати про позитивну динаміку зміни індексу, а тим самим і самої інвестиційної привабливості.

Найбільш відомою міжнародною оцінкою інвестиційної привабливості країн світу є глобальний рейтинг інвестиційних ризиків, що складається науковим журналом Euromoney. Даний рейтинг будується на підставі дослідження ринкових, кредитних та політико-економічних факторів. Згідно з оцінкою Euromoney, Україна стабільно має найвищий рівень ризику — 5 ECR. Однак її положення дещо піднялося з найгіршої для нашої країни 150-ої позиції в 2014 р. до 141-ої позиції в 2017 р. (серед 186 країн, що досліджувалися). Однак, аналітики Euromoney відмічають хоч і повільний, але стабільний зріст ВВП країни, подолання інфляції та політичної кризи. Це призводить до підвищення рівня країни в загальному рейтингу та повільного послаблення економічних ризиків [5].

Інший показник, який також відображає рейтингові позиції України і який часто є важливим чинником для вкладення коштів потенційними інвесторами, це Індекс економічних свобод, розроблений американським дослідницьким інститутом The Heritage Foundation. Цей Індекс розраховується як середнє арифметичне з експертних рейтингових оцінок наступних десяти факторів: втручання уряду в економіку; торгова політика; монетарна політика; фіскальна дисципліна; захист права власності; іноземні інвестиції; банки; зарплата/ціни; державне регулювання; тіньова економіка.

У 2017 році в рейтингу Індексів економічних свобод Україна збільшила свій показник з 46,8 до 85,9 бала зі

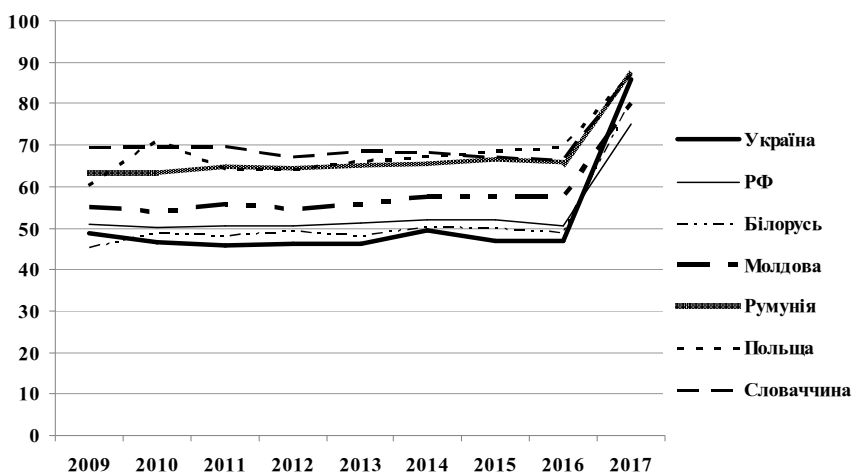

Рис. 5. Значення Індексу економічних свобод України та сусідніх держав

Джерело: побудовано автором за даними [6].

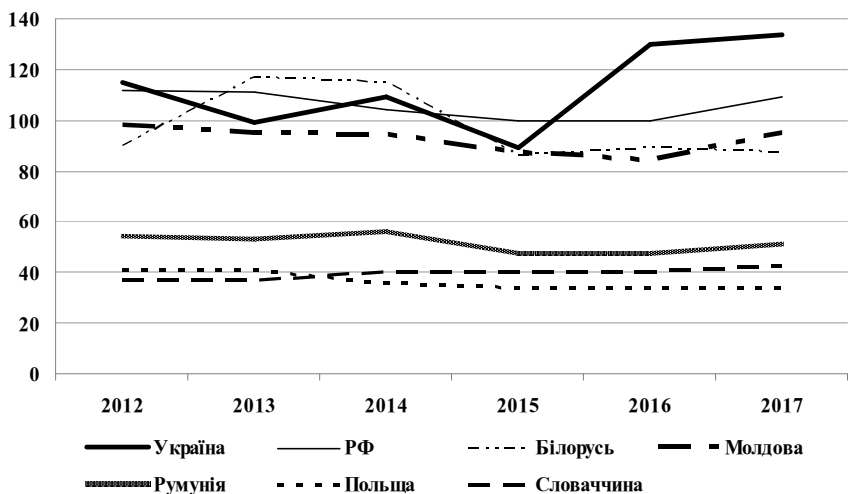

Рис. 6. Рейтинги інвестиційної привабливості International Business Compass вибірових країн за 2012–2017 рр.

Джерело: побудовано автором за даними [7].

100 можливих, і загалом піднялася з 162-го (у 2016 р.) на 51-е місце серед 180 країн-учасниць (у 2015 році — 162 місце) [6].

Світові рейтинги дають нам можливість порівнювати позицію нашої країни з іншими країнами. На нашу думку, найбільш доцільним є порівняння рейтингу України з рейтингами країн-сусідів, до яких ми обрали Російську Федерацію (далі в ілюстраціях — РФ), Білорусь, Польщу, Словаччину, Румунію, Грузію та Молдову (рис. 5).

Як бачимо, за результатами 2017 р. всі країни, що нами аналізувалися, покращили свої позиції і перетнули значення індексу 80 (окрім Російської Федерації). Згідно з умовами ранжування в рейтингу Індексу економічних свобод, країни, що мають значення Індексу від 80 до 100, відносяться до країн з вільною економікою.

Чимало інвесторів звертають увагу на результати дослідження International Business Compass. Цей рейтинг інвестиційної привабливості країн світу вперше був розроблений в 2012 р. німецьким офісом міжнародної мережі аудиторських і консалтингових компаній BDO в співпраці з Гамбургським інститутом світової економі-

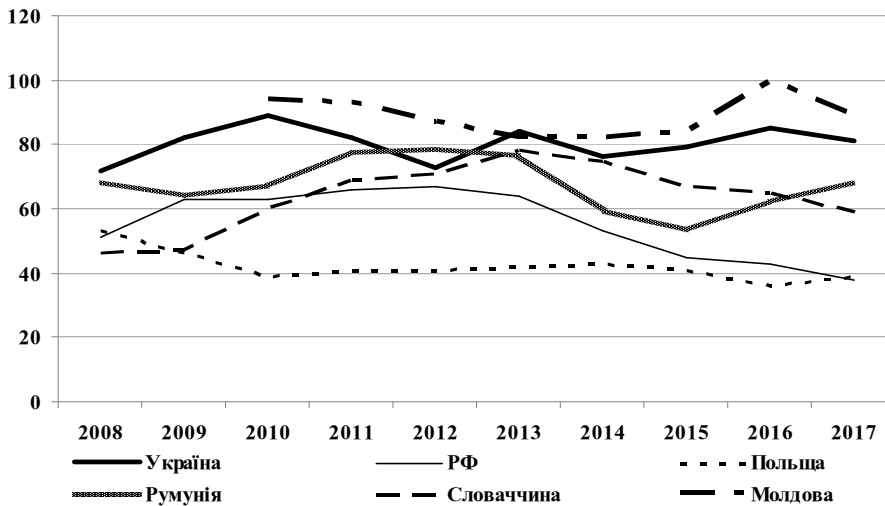

Рис. 7. Індекс конкурентоспроможності Світового Економічного Форуму України та країн її сусідів в період 2008–2017 рр.

Джерело: побудовано автором за даними [11].

Таблиця 1. Рейтингові позиції вибірових країн за результатами досліджень міжнародними рейтинговими агентствами

	Best Countries for Business		Doing business		Global Competitiveness Index	
	Рейтинг в загальному списку	Місце України серед країн-сусідів	Рейтинг в загальному списку	Місце України серед країн-сусідів	Рейтинг в загальному списку	Місце України серед країн-сусідів
Україна	80	5	80	7	81	5
РФ	58	4	40	5	38	1
Польща	34	1	24	1	39	2
Білорусь	n/a	-	37	4	n/a	-
Молдова	87	6	44	6	89	6
Словаччина	39	2	33	2	59	3
Румунія	43	3	36	3	68	4
Всього країн	153		190		137	

Джерело: складено автором за даними [9–11].

ки (HWWI). Рейтинг характеризує фінансову та економічну привабливість економік різних країн світу на аналізі трьох основних показників, що відображають політичні, економічні і соціокультурні умови.

На жаль, у цьому рейтингу позиція України протягом 2017 р. впала на 4 позиції: з 130-ого в 2016 р. на 134-е місце в 2017 р. із 174 країн, що досліджувалися. І ця позиція свідчить про найгірший рейтинг України серед країн-сусідів (рис. 6).

Не менш важливою для потенційних інвесторів є оцінка інвестиційної привабливості України, що періодично робить фінансове видавництво Великої Британії Institutional Investor. Рейтинг Institutional Investor складається експертами провідних світових банків і досліджує параметри та аспекти кредитоспроможності країн, до яких входить і інвестиційна привабливість.

На думку експертів Institutional Investor, Україна за результатами 2017 року, є найбільш популярним та привабливим варіантом для здійснення інвестицій в регіоні ЕМЕА (Європа, Близький Схід та Африка). 32% експертів відзначило Україну (а саме українське сільське господарство) пріоритетним напрямом для інвестування. Серед найбільш привабливих факторів такого рішення було визначено кадровий потенціал українських

сільськогосподарських підприємств та орієнтацію на експорт продукції та сировини [8].

Характеризуючи рейтингові позиції України у міжнародних рейтингах, слід проаналізувати також й інші економічні рейтинги, що опосередковано визначають інвестиційну привабливість України. До таких рейтингів ми віднесли: рейтинг Forbes щодо комфортності ведення бізнесу (Best Countries for Business), дослідження Всесвітнього банку щодо легкості ведення бізнесу (Doing Business) та рейтинг Світового Економічного Форуму щодо Індексу конкурентоспроможності країн (Global Competitiveness Index).

Фахівці та експерти Forbes складають рейтинг Best Countries for Business щорічно останні 12 років, оцінюючи найбільші економіки світу за критеріями, серед яких: фінансова свобода, захист прав власності, рівень корупції, ступінь впровадження інновацій, податковий тягар, рівень особистих свобод людини та ін.

У рейтингу Україна в 2017 р. опустилася на 4 позиції та зайняла 80-е місце серед 153 країн світу (в 2016 р. — 74-е). Серед сусідів України Російська Федерація займає 58-е місце, Словаччина — 39-е, Молдова —

87-е, Румунія — 43-е. Білорусь у цьому рейтингу не досліджується [9].

Doing Business Report — щорічне дослідження групи Світового банку, що оцінює простоту здійснення підприємницької діяльності в 190 країнах на основі 11 індикаторів, які відображають регуляторні, фінансові та ринкові обмеження, що ускладнюють або сприяють веденню бізнесу в країні. Ці субіндекси умовно поділені на 2 типи, що стосуються надійності правових інституцій та складності і затратності регуляторних процедур. До першого типу відносяться субіндекси: отримання кредиту, захист прав інвесторів, виконання зобов'язань по контракту та банкрутство, а до другого — започаткування бізнесу, підключення до мережі електропостачання, реєстрація власності та зовнішня торгівля [10].

Не менш важливим для оцінювання міжнародної економічної позиції України є глобальний індекс конкурентоспроможності країн (Global Competitiveness Index), що характеризує рейтинг розрахований за методикою Світового Економічного Форуму (World Economic Forum). При складанні глобального рейтингу конкурентоспроможності оцінюються більш ніж 100 складових конкурентоспроможності.

Динаміка глобального індексу конкурентоспроможності свідчить, що позиція України останні 9 років ко-

Таблиця 2. Результати досліджень міжнародними рейтинговими агентствами щодо України в 2017 році

Агентство	Рейтинг	Позиція	Характеристика
S&P Global Ratings	Суверенний кредитний рейтинг в іноземній та національній валютах	"B-/B"	Економіка країни є досить вразливою до несприятливих фінансових та економічних факторів, але нині уряд виконує свої фінансові зобов'язання
Moody's Investors Service	Кредитний рейтинг країни	Сaa2	Боргові зобов'язання країни вважаються дуже низької якості та схильні до дуже високого кредитного ризику
Fitch Ratings	Довгостроковий рейтинг дефолту емітенту	B-	Рейтинги групи "B" означають наявність певних кредитних ризиків за умови обмеженості запасів міцності
Rating and Investment Information	Рейтинг за зобов'язаннями в національній валюті	CCC	Кредитоспроможність такого позичальника або емітента досить сумнівна і близька до дефолту

Джерело: складено автором на основі [12—15].

ливається біля 80-ого місця. За результатами 2017 р. Україна покращила свої позиції на 4 пункти і посіла 81-е місце серед 137 країн, але все одно залишається в аутсайдерах серед її сусідів (рис. 7).

За результатами даного дослідження, у 2017 році Україна мала найгірші позиції за якістю доріг (130-е місце), регулюванням фондових бірж (134-е місце), оцінкою міцності банків (130-е місце) та за захистом права власності (128-е місце).

Основні показники рейтингів Best Countries for Business, Doing business та Global Competitiveness Index за результатами 2017 року ми згрупували та подали в таблиці 1. Вважаємо за необхідне для порівняння також подати рейтингові позиції країн, що є географічними сусідами нашої країни. Порівнявши рейтинги України та інших країн ми визначили місце України серед країн, що її оточують (табл. 1).

Найбільшими та найвпливовішими рейтинговими агентствами світу залишаються агентства: Fitch Ratings, Standard & Poor's, Moody's Investors Service та Rating and Investment Information Inc. Їх дослідження направлені на вивчення довгострокової та короткострокової здатності країн-позичальників дотримуватися своїх боргових зобов'язань. Оцінки за рейтингами цих агентств використовуються для прийняття спекулятивних, в тому числі, і інвестиційних рішень (табл. 2).

ВИСНОВКИ

Таким чином, проаналізувавши рейтингові позиції України в міжнародних дослідженнях економічного розвитку країн, можна зауважити наступне.

Нажаль, як ми бачимо, позиції України в міжнародних економічних рейтингах вже тривалий час залишаються досить слабкими. Навіть серед країн Східної Європи наша країна займає далеко не найкращі позиції.

Однак, разом з тим, експерти рейтингів стверджують про наявність в Україні значного інвестиційного та людського потенціалу, ефективного використання якого може бути передумовою поступового підвищення міжнародної конкурентоспроможності країни у світових рейтингах.

Стратегічний розвиток України має бути направлений на продовження проведення ефективних реформ щодо зміцнення вітчизняної економіки та підвищення її міжнародного іміджу. Зокрема Україні слід зосередити значну увагу на зміцненні фінансових ринків, вдосконалення судової системи, вирішенні конфліктів з країною-агресором, подоланні корупції та бюрократії.

Як вже було сказано, найгострішою проблемою для іноземних інвесторів залишається захист своїх прав та можливість (легкість) ведення бізнесу. Тому зусилля держави слід також спрямувати на вирішення проблем в комерційній сфері та, тим самим, формування сприятливого бізнес-середовища. В цій сфері реформи мають бути направлені на створення максимальної прозорості використання інвестиційних ресурсів, вибір ефективних інструментів податкового навантаження на бізнес з іноземним капіталом, розвиток інвестиційно-привабливих сфер (агробізнес та інформаційні технології), проведення прозорої та чесною приватизації в привабливих для іноземних інвесторів хімічній та енергетичній галузях.

ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕННЯ

Результати проведеного дослідження можуть бути використані для проведення подальших наукових досліджень щодо оцінки та аналізу інвестиційної привабливості України, а також бути основою для розробки заходів щодо підвищення позицій України у міжнародних рейтингах та покращення соціально-економічного становища.

Література:

- Денисенко М.П. Інвестиційно-інноваційна діяльність: теорія, практика, досвід: монографія / М.П. Денисенко [та ін.]. — Суми: Університетська книга, 2008. — 1049 с.
- Офіційний сайт Державного комітету статистики України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
- The official site of UNCTAD. World Investment Report 2017 [Electronic resource]. — Mode of access: <http://unctad.org>
- Офіційний сайт ЕВА. Індекс інвестиційної привабливості України. Настрої інвесторів у 2-му півріччі 2017 року [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://eba.com.ua/wp-content/uploads/2018/02/Copy-of-EBA-Investment-Attrativeness-Index-2017-UKR.pdf>
- The official site of Euromoney. High-risk Ukraine is back on the radar. Jeremy Weltman [Electronic resource]. — Mode of access: <https://www.euromoney.com/article/b15dgy8s147tpt/high-risk-ukraine-is-back-on-the-radar?copyrightInfo>

6. The official site of Heritage. 2017 Index of Economic Freedom: Trade and Prosperity at Risk. Ambassador Terry Miller and Bryan Riley / [Electronic resource]. — Mode of access: https://www.heritage.org/international-economies/report/2017-index-economic-freedom-trade-and-prosperity-risk#_ftn1/

7. The official site of BDO. International Business Compass [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://www.bdo.ua/uk-ua/insights-2/information-materials/bdo-business-compass-1>

8. The official site of Institutional Investor (2017), "Ukraine Tops EMEA List for Potential Investment" Joe McGrath [Electronic resource]. — Mode of access: <https://www.institutionalinvestor.com/article/b1505pwjbx4g03/ukraine-tops-emea-list-for-potential-investment>

9. The official site of Forbes. Best Countries for Business. The List [Electronic resource]. — Mode of access: <https://www.forbes.com/best-countries-for-business/list/#tab:overall/>

10. The official site of The World Bank. Doing Business Comparing Business Regulation for Domestic Firms in 190 Economies 2017. A World Bank Group Flagship Report [Electronic resource]. — Mode of access: <http://www.doingbusiness.org/~media/WBG/DoingBusiness/Documents/Annual-Reports/English/DB17-Report.pdf>

11. The official site of The world economic forum. The Global Competitiveness Report 2017-2018 [Electronic resource]. — Mode of access: <https://www.weforum.org/reports/the-global-competitiveness-report-2017-2018>

12. The official site of S&P global ratings. Ratings On Ukraine Affirmed At 'B-/B'; Outlook Stable [Electronic resource]. — Mode of access: https://www.capitaliq.com/CIQDotNet/CreditResearch/RenderArticle.aspx?articleId=1847935&SctArtId=425049&from=CM&nsi_code=LIME&sourceObjectId=-20028060&sourceRevId=57&fee_ind=N&exp_date=20270512-21:51:59

13. The official site of Moody's [Electronic resource]. — Mode of access: <https://www.moody.com/>

14. The official site of Fitch Ratings (2018), "Fitch Affirms Ukraine at 'B-'; Outlook Stable" [Electronic resource]. — Mode of access: <https://www.fitchratings.com/site/pr/10028673>

15. R&I Upgrades to CCC, Stable: Ukraine [Electronic resource]. — Mode of access: https://www.r-i.co.jp/en/news_release_cfp/2017/04/news_release_2017-A-0379_01.pdf

References:

1. Denisenko, M.P. (2008), Investyciyno-inovaciynna dialnist: teoria, practyka, dosvid [Investment and innovation activity: theory, practice, experience], Universitetska dumka, Sumy, Ukraine.

2. The official site of State statistics service of Ukraine (2018) "Capital investment", available at: <http://www.ukrstat.gov.ua>. (Accessed 1 May 2018).

3. The official site of UNCTAD (2018) "World Investment Report 2017", available at: <http://unctad.org/en/pages/PublicationWebflyer.aspx?publicationid=1782> (Accessed 1 May 2018).

4. The official site of EBA (2018) "Investment attractiveness index of Ukraine. The mood of investors in the 2nd half of 2017", available at: <https://eba.com.ua/wp-content/uploads/2018/02/Copy-of-EBA-Investment-Attrativeness-Index-2017-UKR.pdf> (Accessed 1 May 2018).

5. The official site of Euromoney (2018) "High-risk Ukraine is back on the radar" Jeremy Weltman, available at: <https://www.euromoney.com/article/b15dgy8s147-tpt/high-risk-ukraine-is-back-on-the-radar?copyrightInfo> (Accessed 1 May 2018).

6. The official site of Heritage (2017) "2017 Index of Economic Freedom: Trade and Prosperity at Risk" Ambassador Terry Miller and Bryan Riley, available at: https://www.heritage.org/international-economies/report/2017-index-economic-freedom-trade-and-prosperity-risk#_ftn1/ (Accessed 1 May 2018).

7. The official site of BDO (2017) "International Business Compass", available at: <https://www.bdo.ua/uk-ua/insights-2/information-materials/bdo-business-compass-1> (Accessed 1 May 2018).

8. The official site of Institutional Investor (2017), "Ukraine Tops EMEA List for Potential Investment" Joe McGrath, available at: <https://www.institutionalinvestor.com/article/b1505pwjbx4g03/ukraine-tops-emea-list-for-potential-investment> (Accessed 1 May 2018).

9. The official site of Forbes (2018) "Best Countries for Business. The List", available at: <https://www.forbes.com/best-countries-for-business/list/#tab:overall/> (Accessed 1 May 2018).

10. The official site of The World Bank (2017) "Doing Business Comparing Business Regulation for Domestic Firms in 190 Economies 2017. A World Bank Group Flagship Report", available at: <http://www.doingbusiness.org/~media/WBG/DoingBusiness/Documents/Annual-Reports/English/DB17-Report.pdf> (Accessed 1 May 2018).

11. The official site of The world economic forum (2017) "The Global Competitiveness Report 2017-2018", available at: <https://www.weforum.org/reports/the-global-competitiveness-report-2017-2018> (Accessed 1 May 2018).

12. The official site of S&P global ratings (2017) "Ratings On Ukraine Affirmed At 'B-/B'; Outlook Stable", available at: https://www.capitaliq.com/CIQDotNet/CreditResearch/RenderArticle.aspx?articleId=-1847935&SctArtId=425049&from=CM&nsi_code=LIME&sourceObjectId=20028060&sourceRevId=-57&fee_ind=N&exp_date=20270512-21:51:59 (Accessed 1 May 2018).

13. The official site of Moody's (2018), available at: <https://www.moody.com/> (Accessed 1 May 2018).

14. The official site of Fitch Ratings (2018), "Fitch Affirms Ukraine at 'B-'; Outlook Stable", available at: <https://www.fitchratings.com/site/pr/10028673> (Accessed 1 May 2018).

15. The official site of Rating and Investment Information (2017) "The official site of (2018)R&I Upgrades to CCC, Stable: Ukraine", available at: https://www.r-i.co.jp/en/news_release_cfp/2017/04/news_release_2017-A-0379_01.pdf (Accessed 1 May 2018).

Стаття надійшла до редакції 03.05.2018 р.